

Επιχειρηματικότητα των σπουδαστών στον Τουρισμό σε Προστατευμένες Περιοχές

Προσπαθώντας να δώσουμε απαντήσεις στην προετοιμασία των σπουδαστών μας, ώστε ως απόφοιτοι να έχουν τα περισσότερα δυνατά εφόδια για να τύχουν μιας σημαντικής καριέρας, αναζητούμε ενδεχόμενα τα οποία να είναι συμβατά με τις ειδικότητες των σπουδών τους και ταυτόχρονα να είναι «στα μέτρα τους».

Από την πλευρά της Εθνικής Οικονομίας, αφενός μεγάλο μέρος του Εθνικού Προϊόντος προέρχεται από τον Τουρισμό, αφετέρου φαίνεται να χάνει η χώρα μας μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς, καθώς επίσης, παρατηρείται ένα τεράστιο απόθεμα δυνατοτήτων ανάπτυξης του τουρισμού, αφού σήμερα επικεντρώνεται στον παραθεριστικό.

Η προετοιμασία των σπουδαστών σε θέματα επιχειρηματικότητας, δεν περιορίζεται στο σκοπό της δημιουργίας επιχειρήσεων ή την αυτοαπασχόληση. Όσοι προετοιμάζονται στην επιχειρηματικότητα, ιδίως μέσα από τις δομές των Γραφείων Διασύνδεσης, διατυπώνουν επιχειρηματικές ιδέες που εκφράζουν την επιθυμία τους να ασχοληθούν με κάποιο συγκεκριμένο κλάδο, κατά συνέπεια, αυτός θα είναι και ο κλάδος στον οποίο και θα προσπαθήσουν να δραστηριοποιηθούν, κατά κύριο λόγο. Έτσι, είτε συμμετέχοντας σε επιχειρηματικές ομάδες, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, είτε ως εργαζόμενοι του ιδιωτικού ή και του ευρύτερου Δημόσιου τομέα, θα έχουν περισσότερες δυνατότητες να εξελιχθούν, αφού ο χώρος απασχόλησής τους «ταιριάζει» με την ψυχοσύνθεσή τους, πράγμα που σημαίνει ότι και θα συμμετέχουν και στη σχετική διαβίου εκπαίδευση.

Τέλος, η προετοιμασία στην επιχειρηματικότητα, ιδίως όταν δεν περιορίζεται σε γενικότατες, αλλά συνδυάζεται με τις προτιμήσεις των σπουδαστών, πράγμα που διευκολύνεται από την υπηρεσία συμβουλευτικής του Γραφείου Διασύνδεσης, διαμορφώνει μια στάση απέναντι στην εργασία, τέτοια που να χρησιμοποιεί κοινή γλώσσα με τον επιχειρηματικό κόσμο και κατά συνέπεια προωθεί τη συνεργασία.

Η έννοια της Προστατευμένης Περιοχής

Η ανάγκη για αειφόρο ανάπτυξη, ύστερα από τη διαπίστωση ότι οι φυσικοί πόροι δεν είναι ανεξάντλητοι, αλλά και η πίεση των οικολογικών οργανώσεων, ήδη από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, οδήγησαν στην οριοθέτηση περιοχών, στις οποίες περιορίζεται η ανθρωπογενής δραστηριότητα ή και είναι παντελώς απαγορευμένη.

Σε γενικές γραμμές, πρόκειται για περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται από:

- Βιοποικιλότητα (τόσο πανίδα, όσο και χλωρίδα, με έμφαση στα πτηνά).
- Περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (μνημεία της φύσης – αισθητικά δάση).
- Καταφύγια και εκτροφεία θηραμάτων.
- Θαλάσσια Πάρκα.

Εκτός από τις περιοχές αυτές, οι οποίες συνδέονται αποκλειστικά με τη φύση και με βάση την εθνική και την παγκόσμια νομοθεσία, όπως είναι η συνθήκη Ramsar, η συνθήκη της Βαρκελώνης και η οδηγία 92/43 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν οριοθετηθεί και άλλες, με βάση τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των κατοίκων.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και με βάση το πρόγραμμα «Natura 2000», έχουν ενταχθεί και πολλές Ελληνικές περιοχές σε ένα δίκτυο με καταγεγραμμένα χαρακτηριστικά, έτσι ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της εξέλιξής τους, δηλαδή η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της προστασίας, αλλά και να εποπτεύεται η τήρηση των απαγορεύσεων.

Οι απαγορεύσεις δεν είναι απόλυτες. Για παράδειγμα, στην ευρύτερη περιοχή της λίμνης Κερκίνης, η οποία προστατεύεται από τη συνθήκη Ramsar από το 1967 και ανήκει στο δίκτυο Natura 2000, απαγορεύεται η λίπανση και ο ψεκάσμος των καλλιέργειών, καθώς και η άρδευση από τα νερά της λίμνης. Αυτό, εκτός από το ότι προκαλεί έντονη δυσάρεσκεια των γεωργών της περιοχής, γίνεται ελάχιστα σεβαστό.

Αντίθετα, οι οικιστικοί περιορισμοί, στην ίδια περιοχή, ελάχιστα παραβιάζονται, ενώ δεν παρατηρήθηκε παραβίαση από την πλευρά των επιχειρηματιών, είτε στον ευρύτερο μεταποιητικό τομέα, είτε στον Τουρισμό.

Κάθε παραβίαση των περιορισμών είναι άμεσα συνδεδεμένη με την επιθυμία των ανθρώπων να μεγιστοποιήσουν το εισόδημά τους. Από μια διερεύνηση της στάσης των κατοίκων, που διενήργησε ο συνεργάτης κ. Βασίλειος Τσούκας το 2004, διαφάνηκε ότι η ροπή προς παραβίαση των νομικών περιορισμών είναι αντιστρόφως ανάλογη με το επίπεδο τυπικής εκπαίδευσης των κατοίκων της περιοχής.

Το μεγαλύτερο μέρος των προστατευμένων περιοχών βρίσκονται στην Κεντρική Μακεδονία, όπου υπάρχει επικέντρωση, από πλευράς έκτασης, στο Νομό Σερρών. Στην πραγματικότητα οι προστατευμένες περιοχές καλύπτουν περισσότερο από το 65% της συνολικής έκτασης του Νομού! Ένα πραγματικό «εργαστήριο» για τη διερεύνηση συσχετίσεων μεταξύ υποθέσεων, ενεργειών και αποτελεσμάτων.

Η έννοια της επιχειρηματικότητας

Η απόπειρα ορισμού της επιχειρηματικότητας, που να διατυπώνεται ενώπιον εξειδικευμένων προσώπων, θα ήταν μέγα απόπειρα. Όχι εξαιτίας του κινδύνου να αντιμετωπιστεί ως μια, ακόμη, απόπειρα ορισμού ως προσβολή, αφού για τον καθένα θα ήταν πιθανό να θεωρήσει ότι ο ορισμός που έχει υιοθετήσει είναι πληρέστερος, αλλά, μόνο επειδή, οποιοσδήποτε ορισμός είναι ένας περιορισμός, εντάσσοντας ή απορρίπτοντας την ένταξη στα πλαίσιά του, προσώπων και δράσεων, αναιρώντας τη βασική αρχή, ότι η επιχειρηματικότητα ξεκινά από την απόλυτη ελευθερία της σκέψης, με μόνο περιορισμό της δράσης, αυτόν που θέτουν οι Νόμοι.

Η έννοια της επιχειρηματικότητας, στο μέρος που είναι χρήσιμη στο παρόν θέμα, εξετάζεται ως:

- Αποδοχή του κινδύνου απώλειας περιουσιακών στοιχείων, ως ένα από τα τιμήματα για την απόκτηση συνεχώς αυξανόμενου πλούτου.
- Αποδοχή της πιθανότητας αποτυχίας, ως ενδεχόμενης έκβασης των προσπαθειών επιτυχίας. Ότι, δηλαδή, η αποτυχία δεν σημαίνει αναγκαστικά και καταστροφή.
- Βαθιά συνειδητοποίηση ότι η επιτυχία στην αγορά είναι άμεση συνάρτηση γνώσεων και δεξιοτήτων των αντικειμένων, επί των οποίων υπάρχει συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων.
- Καθαρή αντίληψη, ότι η συνεχώς αυξανόμενη απόκτηση πλούτου δεν είναι δυνατή, παρά μόνο με απόλυτη τήρηση των Νόμων και των Κανόνων.
- Προθυμία ανατροπής των κατεστημένων απόψεων, δηλαδή καινοτομική οπτική, έστω και ως «δημιουργική αντιγραφή».
- Παγίωση της αντίληψης ότι οι καταναλωτές δεν εκπαιδεύονται. Οι επιχειρήσεις είναι αυτές που προσαρμόζονται στις επιθυμίες των καταναλωτών.
- Απόρριψη των χρηματοδοτήσεων από Εθνικά ή Ευρωπαϊκά Προγράμματα, ως σημείο εκκίνησης της επιχειρηματικής δράσης. Οι χρηματοδοτήσεις αυτές είναι σημαντικές και χρήσιμες προκειμένου να υλοποιηθούν μεγαλύτερες επενδύσεις και να κερδοφορήσουν ταχύτερα.

Επιγραμματικά, για την οικονομία της εκδήλωσης, η έννοια επιχειρηματικότητας μπορεί να επικεντρωθεί στο τρίπτυχο: Φιλοδοξία – Τόλμη – Τεχνική Προετοιμασία.

Η επιχειρηματικότητα των σπουδαστών

Αποτελεί κοινό τόπο ότι η επιχειρηματικότητα διατρέχει όλες τις Στρατηγικές, όλες τις πολιτικές και όλα τα όργανα της Ευρώπης. Η ασήμαντη, μέχρι σήμερα επιτυχία τους, βρίσκει επιχειρήματα που τη δικαιολογούν και δεν είναι δυνατό να απορριφθούν άκριτα. Πράγματι, είναι ανάγκη να επεκταθεί η διάδοση του επιχειρηματικού πνεύματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, όπως είναι αληθές ότι το πολύπλοκο

σύστημα της δημόσιας διοίκησης εμποδίζει τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και αποθαρρύνει την επιχειρηματικότητα. Πράγματι τα εργαλεία χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων ακολουθούν τη λογική του Τραπεζικού συστήματος, δηλαδή οδηγούνται στις μεγάλες και πλέον φερέγγυες. Πράγματι τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου δεν οδηγούνται στις νέες επιχειρήσεις, πολύ περισσότερο, χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση «νέων» τεχνολογιών, που πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν ήδη αγορά και ουσιαστικά αυτοαναιρούνται.

Υπάρχει, όμως, μια συνολική εμπλοκή στην αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας των σπουδαστών, σ' ολόκληρη την Ευρώπη, η οποία, κατά τη γνώμη μου προκαλεί τη συνεχή υστέρηση της Ευρώπης απέναντι στις ανταγωνιζόμενες περιοχές της γης. Πρόκειται για τη μεταφορά καλών πρακτικών, της συγκριτικής αξιολόγησης, γνωστής ως Benchmarking, καθώς και της ταύτισης της καινοτομίας με τις επιστημονικές ανακαλύψεις.

Η ανάγκη τεκμηρίωσης μας οδηγεί όλους στα δημοσιευμένα στοιχεία, κυρίως από τη Βρετανία, τον Καναδά και τις ΗΠΑ. Τα δημοσιευμένα στοιχεία, όμως, αφορούν τις πλέον σημαντικές περιπτώσεις, αυτές με τη μεγαλύτερη επιτυχία και κυρίως αυτές που είναι συνδεδεμένες με τις πρώτες εφαρμογές των Επιστημονικών ανακαλύψεων, όπως είναι αυτές που ανήκουν στον τομέα της πληροφορικής και της βιοτεχνολογίας. Η διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας των σπουδαστών μας δεν είναι δυνατό να επικεντρώνεται στη μεταφορά καλών πρακτικών από τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, επειδή αυτές στηρίζονται στη δημιουργία επιχειρήσεων από ερευνητές, κυρίως υποψήφιους διδάκτορες, όπως για παράδειγμα οι «Τεχνοβλαστοί», πράγμα το οποίο, προς το παρόν, δεν έχει εφαρμογή στα ΤΕΙ.

Η ίδια βιβλιογραφία, στην οποία αναφέρονται οι καλές πρακτικές και αυτές συναξιολογούμε και από αυτές αντλούμε τα παραδείγματα καινοτομίας, αναφέρει και μεγάλους αριθμούς, σε ότι αφορά τη δημιουργία επιχειρήσεων από σπουδαστές, χωρίς να αναφέρονται οι επιχειρηματικές ιδέες τις οποίες αφορούν. Από σκόρπιες αναφορές και κυρίως από φορείς που δεν ενδιαφέρονται να δημοσιεύσουν ακαδημαϊκώς τα αποτελέσματά τους, όπως είναι το European Business & Innovation Centres Network, το National Business Incubators Association και άλλους παρόμοιους, φαίνεται ότι η αναζήτηση καλών πρακτικών έχει ανάγκη αναζήτησης στην πλατεία βάση, η οποία δεν παρουσιάζει ακαδημαϊκό ενδιαφέρον, παράγει, όμως, τους μεγάλους αριθμούς νέων επιχειρήσεων.

Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται και πάλι για την «οικονομία της γνώσης», στο μέτρο που η δημιουργία επιχειρήσεων από σπουδαστές ή και νέους πτυχιούχους, τόσο σε ότι αφορά το παραγωγικό μέρος των αγαθών ή υπηρεσιών, όσο και στις διοικητικές εφαρμογές.

Επιχειρηματικότητα στις Προστατευμένες Περιοχές

Οι προστατευμένες περιοχές χαρακτηρίζονται από Νομικούς περιορισμούς των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Η οποιαδήποτε επιχειρηματική, έναντι της κερδοσκοπικής, δράση στις περιοχές αυτές, είναι δυνατή μόνο εφόσον:

- Γίνονται κατανοητοί οι περιορισμοί, οι οποίοι είναι διατυπωμένοι με την επιστημονική ορολογία, κατανοητή μόνο από πρόσωπα των οποίων η εκπαίδευση επιτρέπει να την κατανοούν στο σύνολό της. Σε αντιδιαστολή, οι αυτοδίδακτοι κατανοούν αποσπάσματα, με αποτέλεσμα να μην κατανοούν τις μεταβολές, που συνεχώς συμβαίνουν, καθώς και να μην αντιλαμβάνονται την ανάγκη και την έκταση της επιστημονικής τεκμηρίωσης.
- Είναι δυνατή η εξέταση των επιχειρηματικών ιδεών με αναλυτικές και συνθετικές μεθοδολογίες που αντιμετωπίζουν την πολυπλοκότητα, η οποία στην περίπτωση των προστατευμένων περιοχών είναι πολλαπλάσια των μη προστατευμένων.
- Έχει εκπονηθεί ένα πλήρες Επιχειρηματικό Σχέδιο.

Η φυσιογνωμία των προστατευμένων περιοχών οδηγεί σε μια σειρά από αναγκαία στοιχεία, προκειμένου, η επιχειρηματικότητα να είναι εφικτή, όπως:

- Επιστημονική τεκμηρίωση όλων των σχεδιαζόμενων ενεργειών.
- Πιστοποίηση όλων των σχεδιαζόμενων προϊόντων ή και υπηρεσιών.
- Συνέργεια με όλες τις υπόλοιπες τοπικές δραστηριότητες.
- Πρόβλεψη συμμετοχής σε τοπικά, εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή θεματικά δίκτυα.
- Ανατρεπτική προδιάθεση, σε ότι αφορά τις κατεστημένες απόψεις, από την οποία θα προκύψουν καινοτομίες, χωρίς να συγκρούονται με τη Νομοθεσία.
- Διαρκής επικέντρωση στην καλύτερη και συνολική ικανοποίηση των επιθυμιών των δυνητικών πελατών.
- Ανακάλυψη και διάδοση του «μύθου» της περιοχής.

Ευρωπαϊκές Εμπειρίες

Στο δίκτυο Natura 2000, είναι ενταγμένες και προτείνεται να ενταχθούν ένας μεγάλος αριθμός περιοχών. Σε αντίθεση με τη χώρα μας, είναι οι ίδιοι οι κάτοικοι των περιοχών οι οποίοι ζητούν την ένταξη της περιοχής τους σε καθεστώς Προστατευμένης Περιοχής. Αυτό συμβαίνει επειδή οι περιοχές αυτές είναι, ως επί το πλείστον, ορεινές και απομονωμένες, κατάλληλες μόνο για βοσκή, η οποία εγκαταλείπεται σ' ολόκληρη της Ευρώπη.

Οι ίδιοι οι κάτοικοι, βλέπουν την αξία της γης να αυξάνει, εξαιτίας της προστασίας, ενώ η εγκατάλειψη των ορεινών και απομονωμένων οικισμών μειώνει τη ζήτηση ανάλογα, των μη προστατευμένων. Αντίθετα, μέσα από το καθεστώς προστασίας, μολονότι περιορίζεται δραστικά η οικιστική παρέμβαση, αυξάνεται η ζήτηση, εξαιτίας της εγγύησης την οποία δίνει η διατήρηση του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα, μέσα από τη δημοσιότητα του δικτύου, η περιοχή γίνεται γνωστή.

Οι ίδιοι οι κάτοικοι διαπιστώνουν ότι η προστασία δημιουργεί νέες μορφές εκμετάλλευσης, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα απόκτησης μεγαλύτερων εισοδημάτων, από εργασίες που τους φέρνουν πλησιέστερα στον αστικό τρόπο ζωής, αν μη τι άλλο, προσελκύοντας τους αστούς.

Έτσι, παρατηρείται ότι σε χώρες κατεχοχίν ορεινές, όπως και η χώρα μας, κυρίως στον Αλπικό χώρο (Γαλλία, Ελβετία, Ιταλία, Αυστρία) η ένταξη των περιοχών στις Προστατευμένες, δημιούργησε νέα επαγγέλματα, αναβάθμισε τα εισοδήματα και αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία μεγάλου αριθμού νέων επιχειρήσεων, με καινοτόμο χαρακτήρα, από τοπικούς μικρο-επενδυτές.

Μόνο στην Αυστρία, υπολογίζεται ότι η συμμετοχή αυτών των εισοδημάτων, συνεισφέρει στο ΑΕΠ περίπου 15%, σε αντιπαράθεση με τη χώρα μας, η οποία θεωρείται σημαντικός τουριστικός προορισμός, η οποία καθιλώνεται στο 5%.

Είναι φυσικό να αντιτείνει κάποιος τη γεωγραφική θέση και τις αποστάσεις από τις περιοχές με μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού και μάλιστα υψηλού εισοδήματος και να μην έχει άδικο.

Όπως είναι αρκετοί και αυτοί οι οποίοι βλέπουν τον αγροτουρισμό με μεγάλη δυσπιστία, αφού η ιδέα του συμπληρωματικού εισοδήματος των εν ενεργεία αγροτών είναι συνδεδεμένη με την επιθυμία του καθαρώς αστικού πληθυσμού να αποκτήσει επαφή με τη φύση. Όπως λένε χαρακτηριστικά, δεν υπάρχει Έλληνας που να μην έχει χωριό!

Μια άλλη αντιμετώπιση της οικονομικής ανάπτυξης της υπαίθρου, ιδιαίτερα των προστατευμένων περιοχών, επικεντρώνεται στη δημιουργία εξαρτημένων θέσεων εργασίας σε δραστηριότητες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ενώ στην υπόλοιπη Ευρώπη, ακόμη και δραστηριότητες Πληροφόρησης ανατίθενται σε επιχειρηματικές μονάδες, ανάλογα με την προσφορά που υποβάλλουν.

Η περίπτωση της Καλαβρίας, όπου τα γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά είναι εξαιρετικώς όμοια με αυτά της χώρας μας, δυο παραδείγματα είναι, νομίζω,

αρκετά για να δείξουν επιτυχημένες πρακτικές, μολονότι ανεφάρμοστες στη χώρα μας.

ορειβασία, περιπλάνηση

Η πρώτη αφορά τον ορεινό όγκο της Sila, μερικά χιλιόμετρα βορειότερα από την περιοχή των Ελληνόφωνων χωριών, όπου έχουν δημιουργηθεί μικρές επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής, καθώς και καταστημάτων πώλησης αντικειμένων, στα οποία περιλαμβάνονται και τοπικά προϊόντα, αλλά δεν καλύπτουν περισσότερο από ένα μικρό ποσοστό, με κοινές υπηρεσίες μεταφορών, προβολής και διαχείρισης, καθώς και παροχής υπηρεσιών, όπως ιππασία, ορεινό ποδήλατο, συλλογή βοτάνων, στο δάσος και οργανωμένης ψυχαγωγίας.

Η δεύτερη αφορά την προστατευμένη περιοχή του Κρότωνα (Isola Capo Rizzuto), χαρακτηρισμένη και ως θαλάσσιο πάρκο. Οι αλιείς της περιοχής, μετά την απαγόρευση της αλιείας στην περιοχή,

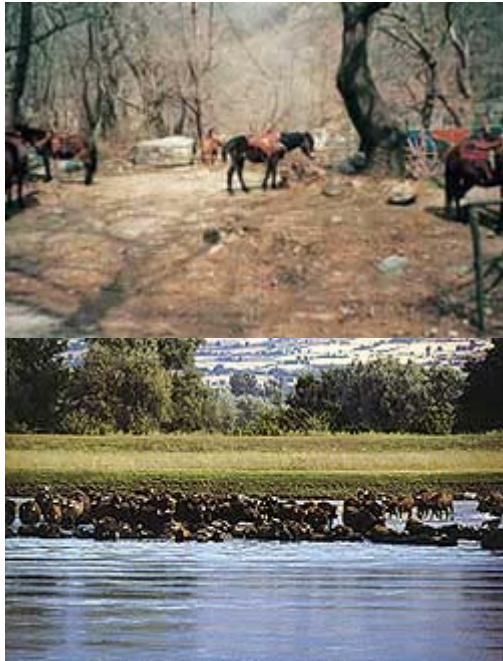
δημιούργησαν μια σειρά από Συνεταιρισμούς. Ένας από αυτούς μετέτρεψε τον όρμο που χρησιμοποιούσαν ως ιχθυόσκαλα, σε οικολογικά ελεγχόμενο λιμάνι για μικρά σκάφη. Μερικά από τα αλιευτικά, τα μετέτρεψαν σε περιηγητικά, τοποθετώντας διαφανείς καρίνες, ώστε οι περιηγητές να μπορούν να βλέπουν το βυθό. Μια άλλη ομάδα, στην ενδοχώρα, κατασκεύασε και εκμεταλλεύεται ένα ενυδρείο.

Τοπικές Εμπειρίες

Γύρω από τη Λίμνη Κερκίνη, έναν προστατευμένο υδροβιότοπο παγκόσμιας σημασίας, εξαιτίας της διαμονής σ' αυτόν μιας πολύ μεγάλης ποικιλίας, αλλά και μεγάλων πληθυσμών, από αποδημητικά πτηνά, έχουν δημιουργηθεί με σειρά από οικονομικές δραστηριότητες με αντικείμενο τον Τουρισμό. Το γεγονός ότι η ίδια η Λίμνη είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα (είναι τεχνητή), αφού δημιουργήθηκε από στραγγαλισμό της ροής του ποταμού Στρυμώνα τη δεκαετία του 1920, αποτελεί μια ιδιομορφία, της οποίας η σημασία είναι χρήσιμο να επικεντρωθεί στην ανυπαρξία κληρονομιάς,

από την άποψη κάποιας τουριστικής κουλτούρας. Οι πρώτες, ιστορικά, αλλά και οι μεγαλύτερες, με κριτήριο τον κύκλο εργασιών και τον αριθμό των απασχολουμένων, δημιουργήθηκαν και λειτουργούν από πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, διάφορων ειδικοτήτων, όπως δάσκαλοι, γυμναστές και πτυχιούχοι ΤΕΙ (ένας Ιχθυολογίας, ένας άλλος

Φυτικής Παραγωγής). Ενώ στο σύνολο όλων των δραστηριοτήτων που ο κύκλος εργασιών τους εξαρτάται από τον τουρισμό, οι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ως αριθμός προσώπων, δεν ξεπερνούν το 3%, μετά τη στάθμιση, όμως, του κύκλου εργασιών, ή τον αριθμό θέσεων εργασίας, ξεπερνούν το 20%.

Αυτό που είναι αξιοσημείωτο, είναι ότι ο πτυχιούχος Ιχθυολογίας δραστηριοποιείται ο πτυχιούχος Φυτικής Παραγωγής, στην

σε ξενώνα και ιπποτουρισμό, ενώ παραγωγή και μεταποίηση πέστροφας!

Προστασία: Απειλές ή Ευκαιρίες;

Η προστασία περιοχών από τις ενοχλητικές ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ιδίως εξαιτίας της συνεχώς αυξανόμενης αυστηρότητας των Νομικών περιορισμών, αλλά και της εν γένει γραφειοκρατίας, που αυτό συνεπάγεται, δημιουργούν ένα αρνητικό επενδυτικό κλίμα. Κατά συνέπεια απωθούν τις μεγάλες επενδύσεις και κατά μία έννοια επιτελούν το σκοπό τους.

Η σταδιακή προσαρμογή, ιδίως εξαιτίας της γήρανσης των γεωργών και κτηνοτρόφων, των πρωτογενών εκμεταλλεύσεων, στους περιορισμούς, έχουν ως συνέπεια τη σταδιακή απαλλαγή του περιβάλλοντος από ρυπαντικούς παράγοντες. Αυτό έχει ως συνέπεια τη σταδιακή βελτίωση του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα την ενίσχυση του χαρακτήρα της περιοχής, ως βιοτόπου.

Όσο η περιοχή «καθαρίζει», τόσο προσελκύει την προσοχή των οργανωμένων ομάδων που υπηρετούν την ιδέα της αειφορίας, με αποτέλεσμα την αύξηση των προσπαθειών για περιορισμό των επισκεπτών.

Αυτό αποθαρρύνει την εν γένει επιχειρηματικότητα, δηλαδή αυτή που προσδοκά την απόκτηση εσόδων από τη μεγιστοποίηση του αριθμού των πελατών και ανταγωνίζεται τιμολογιακά. Οπότε, είναι εύκολο να χαρακτηριστούν αυτές οι περιοχές, ως εχθρικές προς την επιχειρηματικότητα.

Παράλληλα, η αυξανόμενη ευαισθησία απέναντι στην απειλή των ειδών από τον κίνδυνο της εξαφάνισης, διαμορφώνει υψηλό βαθμό απροσδιοριστίας των εξελίξεων, ειδικότερα όταν αυτές εντάσσονται σε Νομοθετικές ρυθμίσεις, προσθέτοντας επιχειρηματικό κίνδυνο.

Ενώ το επιχειρηματικό περιβάλλον έχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας και μάλιστα στρεβλωμένο προς το χειρότερο, αυτό είναι και το χαρακτηριστικό που παράγει τις ευκαιρίες. Ένα σταθερό, ακόμη και εξαιρετικά αρνητικό περιβάλλον, δίνει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε να εντοπίσει κενά και να επιχειρήσει να τα καλύψει. Ένα μεταβαλλόμενο, βασισμένο όμως σε σταθερές αρχές, όπως είναι η αειφορία, δεν είναι δυνατό να αποτελέσει πεδίο ευκαιριών για τον οποιονδήποτε, όταν η πολυπλοκότητά του δεν του είναι κατανοητή. Ένα τέτοιο αβέβαιο, σταθερών αρχών οικονομικό και νομικό περιβάλλον, αποτελεί ένα δυναμικό σύστημα, όπως είναι

οποιοδήποτε άλλο σύστημα που εντάσσεται στα αντικείμενα της τεχνολογικής εκπαίδευσης.

Συνεπτυγμένα και επιγραμματικά, μπορεί να διατυπωθεί με τα ακόλουθα:

Οι προστατευμένες περιοχές περιορίζουν, δεν αποκλείουν την οικονομική δραστηριότητα.

Η ισορροπία των συστημάτων είναι δυναμική και μπορεί να επιτυγχάνεται σε διάφορα επίπεδα οικονομικής δράσης.

Η διερεύνηση διαφορετικών επιπέδων ισορροπίας απαιτεί προηγούμενη αντίστοιχη παιδεία.

Οι σπουδαστές των ΤΕΙ συνδυάζουν σε κάποιο ποσοστό την παιδεία που τους επιτρέπει να ανακαλύπτουν τις δυνατότητες επιχειρηματικής παρέμβασης ώστε να μεταθέτουν το προστατευμένο σύστημα σε νέα επίπεδα ισορροπίας, ενώ ταυτόχρονα, έχουν αποδεχτεί τη στόχευση σε μικρά και μεσαία μεγέθη, ως αρχική δραστηριότητα.

Συμπεράσματα

Η επιχειρηματικότητα των σπουδαστών, που μπορεί να ξεκινήσει με την προετοιμασία του επιχειρηματικού σχεδίου, κατά τη διάρκεια των σπουδών, καθώς και την απόκτηση των ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων, που να φτάνει μέχρι το σημείο υποβολής αίτησης για χρηματοδότηση από τα τρέχοντα, εκείνη τη στιγμή, προγράμματα.

Επειδή αυτές οι δράσεις εμπλέκουν τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στους γονείς, αυτή η σταδιακή προετοιμασία του σχεδίου δίνει το χρόνο κατανόησης, εκ μέρους των γονέων, να υπολογίσουν την έκταση του κινδύνου αλλά και να διερευνήσουν τη δυνατότητα εξασφάλισης μιας προσοδοφόρας καριέρας στα παιδιά τους. Παράλληλα, με τη σταδιακή προετοιμασία του σχεδίου και σε σχέση με την ποιότητά του, που την εξασφαλίζει η επαγγελματική υποστήριξη, δίνει το χρόνο και για την ανάπτυξη εμπιστοσύνης προς τα παιδιά.

Η επιχειρηματικότητα των σπουδαστών στον τομέα του Τουρισμού και ειδικότερα στις Προστατευμένες Περιοχές, τους επιτρέπει να αξιοποιήσουν το συγκριτικό πλεονέκτημα της δυνατότητας να κατανοούν τους πολύπλοκους και επιστημονικά διατυπωμένους περιορισμούς και να αποκτούν δομημένες γνώσεις, σε διεπιστημονική βάση.

Συνάδει με την επιθυμία των γονέων, ιδίως όταν πρόκειται να διαθέσουν ιδιόκτητες εκτάσεις και κτίσματα, παράλληλα με κάποιο χρηματικό κεφάλαιο, έχοντας την εντύπωση ότι έτσι θα κρατήσουν τα παιδιά τους κοντά τους και έτσι θα «τα προσέχουν».